

Recente publicaties

Besprekingen / reviews

Priednieks J., Strazds M., Strazds A., Petrins A. & Viksnes J. 1989. LATVIJAS LIGZDOJOSO PUTNU ATLANTS, 1980-1984 [Latvian breeding bird atlas, 1980-1984]. Riga Zinatne, Riga. Gebonden.

Veel van de in de Noordzee overwinterende zeeëenden en duikers en de meeste hier doortrekkende Dwergmeeuwen broeden ver ten (noord-)oosten van ons land, in gebieden waarvan tot voor kort vrijwel geen informatie te krijgen was. Nu de politieke situatie drastisch is gewijzigd, dringen langzaam maar zeker steeds meer berichten door over de vogelrijkdom in de Baltische Staten en de verschillende naties die vroeger tezamen de Sowjet Unie vormden. Zeker bij de Polen, de Esten, de Letten en de Litouwers bestaat de behoefte tot contact met westerse landen en daarom zijn veel van de publicaties die tegenwoordig in deze landen verschijnen niet slechts in de landstaal met een Russische samenvatting gesteld, maar ook voorzien van Engelse samenvattingen. Zo is ook 'De broedvogelatlas van Letland' drietalig. Het boek presenteert de resultaten van inventarisaties in het begin van de jaren 80. Voor ons interessante broedvogels zijn: Parelduiker (8-10 paar), alle futen (op het Enguremeer 100 paar Roodhalsfuut, 500 paar Fuut, 100 paar Kuifduiker), Stormmeeuw (450-550 paar), Zilvermeeuw (550-600 paar), Kokmeeuw (80.000-85.000 paar, 110.000 paar in 1986), Dwergmeeuw (350-500 paar, maar populatie sterk fluctuerend: in 1986 700 paar in heel Letland en in 1987 zelf een kolonie van liefst 2000 paar), Witvleugelstern (onregelmatige broedvogel, niet gevonden in de onderzoeksperiode, maar 200 paar in een kolonie Zwarte Sterns in 1986 en 30-50 paar aldaar in 1987), Zwarte Stern (700-900 paar gedurende 1980-84, 1000-1500 paar in de jaren 70, 2000 paar in 1986 waarvan 1000 in één kolonie, 1500-2000 paar in dezelfde kolonie in 1987), Visdief (1500-2000 paar), Noordse Stern (60-70 paar) en Dwergstern (250-300 paar). Aalscholver, de beide zeeëenden, IJseend, Kleine Mantelmeeuw en Grote Stern komen in Letland voor maar broeden er (nog) niet. Het boek is uitgevoerd op dezelfde manier als de meeste Europese vogelatlassen, met

stippen in 10x10 km hokken (701 hokken bezocht). De soortnamen worden in het Lets (uiteraard), Latijn, Russisch, Engels, Duits, Zweeds, Ests en Litouws vermeld en naast de kaartjes (zwart met groene stippen) is een aantrekkelijke pentekening van de soort opgenomen. De tekst is vanwege de drietalige aanpak sober, maar informatief. In de inleidende hoofdstukken worden landschappen, klimaat en de gevolgde methode beschreven. **CJC**

Castells A. & Mayo M. 1991. CETACEOS DE LAS COSTAS ESPAÑOLAS Y PORTUGUESAS [Cetaceans of the Spanish and Portuguese coasts.] *Quercus* 65: 18-28.

In dit artikel wordt door middel van stippenkaarten een overzicht gepresenteerd van strandingen en waarnemingen van walvisachtigen op volle zee in de periode 1900-1990. Commerciële vangsten van Potvis *Physeter macrocephalus* en vinvissen *Balaenoptera* spp. en de strandingen als gevolg van een epidemie die plaats vond in het voorjaar van 1991 zijn niet in het overzicht verwerkt. Op tien kaarten zijn gegevens samengevat van maar liefst 26 soorten walvissen en dolfijnen. Tussen 1970 en 1990 werden meer dan 100 waarnemingen gedaan van Gewone Dolfijn *Delphinus delphis* (263), Tuimelaar *Tursiops truncatus* (159), Gestreepte Dolfijn *Stenella coeruleoalba* (124), Griend *Globicephala melaena* (111) en Bruinvis *Phocoena phocoena* (105), voornamelijk langs de Atlantische kust. Van de grote walvissen werd de Potvis het meest waargenomen (58). Een deel van deze dieren werd langs de Mediterrane kust gezien. Opvallend is het grote aantal Cuviers Dolfijnen *Ziphius cavirostris*, waarvan tussen 1970 en 1990 43 waarnemingen werden gedaan, de meeste langs de Cantabrische en Canarische kusten. Het artikel sluit af met aanwijzingen voor het nemen van maten aan dode walvisachtigen en een tabel met waarnemingen van alle 28 waargenomen of gevonden soorten. **GOK**

M.R.J. Klaassen 1992. THE NAIVE PROFICIENT. METABOLIC RESPONSES OF CHICKS TO PROBLEMS OF CLIMATE AND FOOD AVAILABILITY. Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen, 152 pp.

Op 2 november 1992 promoveerde Marcel Klaassen *cum laude* aan de Universiteit van Groningen. Zijn proefschrift, een bundel van deels eerder gepubliceerde artikelen, geeft een indrukwekkend overzicht van de resultaten van zijn werk aan sterns in Kongsfjorden op Spitsbergen (Noordpoolgebied),

op Griend (Nederlandse Waddenzee) en op King George Island (Zuidpoolgebied), al dan niet in vergelijking met onderzoek aan sterns door anderen op Hawaii en in het Caraïbische gebied. Behalve een inleiding bevat het proefschrift de volgende artikelen: Klaassen M. & R. Drent (1991). An analysis of hatchling resting metabolism: in search of ecological correlates that explain deviations from allometric relations. *Condor* 93: 612-629. Klaassen M. *unpubl.* Growth and energetics of tern chicks from temperate and polar environments. Klaassen M., B. Zwaan, P. Heslenfeld, P. Lucas & B. Luijckx (1992). Growth rate associated changes in the energy requirements of tern chicks. *Ardea* 80: 19-28. Klaassen M. & C. Bech (1992). Resting and peak metabolic rates of Arctic Tern nestlings and their relations to growth rate. *Physiological Zoology* 65: 803-814. Klaassen M., B. Habekotté, P. Schinkelshoek, E. Stienen & P. van Tienen *unpubl.* Influence of growth rate retardation on time budgets and energetics of Arctic and Common tern chicks. Klaassen M. & P. Becker *unpubl.* A parental dilemma: growth rates and energy requirements of Common Tern siblings in the perspective of individual fitness.

CJC